

РОЛЬ ЦІЛЕУТВОРЕННЯ СТУДЕНТІВ В АКТИВІЗАЦІЇ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

Кобець В.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Цілеспрямована діяльність студентів в ВНЗ неможлива без усвідомлення мети. У конкретному циклі навчального процесу його мети визначаються на основі вимог програми, урахування особливостей контингенту, що навчається, рівня попередньої підготовленості, рівня вихованості і розвиненості студентів, а також з урахуванням можливостей самого викладача, методичної забезпеченості навчального процесу. При цьому не слід забувати, що є й особисті цілі студентів, якими визначаються мотиви навчання або самоосвіти, на формування яких направлені вимоги, що пред'являються.

Важливим мотиваційним чинником є конкретизація мети, розробка проміжних цілей (етапів) і засобів їх досягнення. Відомо, що чим більше мотивів детермінують мету, тим сильніше вона спонукає до дій і впливає на поведінку. Актуалізуючи додатково мотиви самоствердження та саморозвитку, можливо збільшували мотиваційний вплив мети. Відомо, що чим більше диференційована кінцева мета і виділено етапів і конкретних проміжних цілей, тим краще результати. Досягнення певної проміжної мети створює ситуацію успіху, дає емоційний заряд, спонукає до досягнення кінцевої мети, підсилює мотивацію людини до діяльності.

А. Бандура на основі експериментальних досліджень взаємозв'язку і взаємовпливу між цілепокладанням, мотивацією, успішністю діяльності і самоефективністю дає характеристики оптимально поставлених цілей. Вони повинні бути: 1) конкретними і ясними – щоб людина знала, до чого прагне; 2) проміжними чи близькими – щоб для досягнення цих цілей можна було б щось зробити тут і зараз; 3) важко виконуваними, але такими, які можна досягнути – щоб вони примушували індивіда наполегливо працювати і розвивати свою майстерність, але не призводили до розвитку відчуття безпомічності від постійних невдач; 4) самостійно визначеними – щоб суб'єкт діяльності міг нести відповідальність за просування до цілі і відчувати задоволеність від самостійного вибору і контролю ситуації діяльності; 5) невеликими (приростаючими) чи такими, які складаються із маленьких, допоміжних цілей, яких можна досягати поетапно (а не з однієї загальної цілі, яка не розкладається) [1, с. 10]. Особливу увагу слід приділяти усвідомленню студентами стратегії і тактики досягнення цілей. Усвідомлення мети, її складності, наявності засобів досягнення, облік власних можливостей збільшує вірогідність її досягнення, підсилює активність студента. При просуванні до мети слід відзначати навіть незначні проміжні результати, прогрес, позитивні зміни в роботі, що сприяє формуванню оптимістичних переконань студентів.

Література:

1. Bandura A. Exercise of personal and collective efficacy in changing societies /A. Bandura // Self-efficacy in changing societies. – Cambridge Univ. Press, 1995.